

PROCEDURY POSTĘPOWANIA

w sytuacjach wymagających interwencji
na terenie

**CENTRUM KSZTAŁCENIA
ZAWODOWEGO
W BEŁCHATOWIE**

Zgodnie z Krajowym Programem Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przestępczości wśród Dzieci i Młodzieży " Procedury postępowania nauczycieli i metody współpracy szkół z policją w sytuacjach zagrożenia dzieci oraz młodzieży przestępczością i demoralizacją, w szczególności narkomanią, alkoholizmem i prostytucją".

Zatwierdzono do realizacji
Uchwałą Rady Pedagogicznej nr .... z dnia .....20.... r

Spis treści:

Wstęp	2
Cele programu	2
Podstawy prawne stosowanych procedur	3
Zasady współpracy szkoły z policją i sądem rodzinnym	4
Działania interwencyjne - procedury postępowania:	5
I. Brak realizacji obowiązku szkolnego, nieregularne uczęszczanie na zajęcia	5
II. Skargi rodziców na działania pracowników Centrum	5
III. Skargi rodziców dotyczące zachowania innych uczniów	6
IV. Gdy uczeń pali papierosy	6
V. Gdy uczeń pije alkohol, przejawia zachowania świadczące o demoralizacji	7
VI. Gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie Centrum znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków	8
VII. Gdy nauczyciel znajdzie na terenie Centrum substancję przypominającą narkotyk	8
VIII. Gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie narkotyk	9
IX. Gdy dojdzie do rozpylenia na terenie Centrum substancji zagrażających zdrowiu i życiu	9
X. Postępowanie wobec ucznia - sprawcy czynu karalnego	9
XI. Postępowanie wobec ofiary czynu karalnego	10
XII. Postępowanie w przypadku utraty mienia przez ucznia	10
XIII. Przesłuchanie, rozpytanie ucznia przez funkcjonariuszy policji	11
XIV. Znalezienie broni, materiałów wybuchowych i innych niebezpiecznych przedmiotów	11
XV. Konieczność udzielenia pierwszej pomocy i pomocy medycznej	11
XVI. Podejrzenie o przemoc domową	12
XVII. Podejrzenie o wykorzystywanie seksualne nieletniego	12
XVIII. Gdy nauczyciel zaobserwuje u ucznia ślady pobicia	13
XIX. Gdy zachodzi podejrzenie zaniedbań opiekuńczych wobec ucznia	13
XX. Gdy po ucznia przyjdzie rodzic będący pod wpływem alkoholu	13
XXI. Gdy uczeń boi się iść po zajęciach do domu	13
XXII. Wydawanie opinii o uczniach	14
XXIII. Kontakty z rodzicami / opiekunami prawnymi uczniów	15
XXIV. Gdy uczeń jest ofiarą przemocy	15
XXV. Gdy uczeń jest sprawcą przemocy	16
XXVI. Gdy nauczyciel jest ofiarą przemocy	17
XXVII. Gdy uczeń uniemożliwia prowadzenie zajęć	17
Uwagi końcowe	18

WSTĘP

Centrum Kształcenia Zawodowego w Bełchatowie, zobowiązane jest do wczesnego rozpoznawania niedostosowania społecznego i podejmowania stosownych oddziaływań profilaktycznych, wychowawczych, a wobec uczniów niedostosowanych – działań resocjalizujących.

Na terenie CKZ może dojść do zdarzeń, które bezpośrednio mogą zagrażać bezpieczeństwu i zdrowiu (czasem nawet życiu) uczniów. Właściwa, adekwatna do sytuacji reakcja wychowawcy, nauczyciela, dyrektora oraz powiadomienie w razie potrzeby stosownych instytucji mogą w istotnym stopniu zwiększyć skuteczność oddziaływań. Ważne jest umiejętne, w pełni profesjonalne przeprowadzenie interwencji z zachowaniem wszelkich praw zarówno uczniów uczestniczących zdarzeniu, jak i ich rodziców / opiekunów prawnych. W zależności od okoliczności zdarzeń, kategorii popełnionego czynu oraz wieku sprawców – postępowanie wobec ucznia będzie różne.

CELE OPRACOWANIA PROCEDUR PROGRAMU

1. Usprawnienie i zwiększenie trafności oraz skuteczności oddziaływań Centrum w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją.
2. Wypracowanie metod współpracy CKZ z policją i innymi instytucjami pracującymi na rzecz dziecka i jego rodziny
3. Usprawnienie skuteczności działań interwencyjnych w różnorodnych sytuacjach zagrożenia; zapewnienie dziecku poszanowania jego praw, godności i bezpieczeństwa

PODSTAWY PRAWNE STOSOWANYCH PROCEDUR

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 (Dz. U. z 1997r. nr 78, poz.483).
2. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20 listopada 1989r.(Dz. U. z 1991r.nr 120, poz.526).
3. Ustawa z 26 stycznia 1982r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz. U. z 2018r. poz. 967 i 2245 oraz z 2019r. poz.730 i 1287).
4. Ustawa z 7 września 1991r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz. U. z 2019r. poz.1481).
5. Ustawa z 14 grudnia 2016r. – Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2019r. poz. 1148 i 1078).
6. Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. :Dz. U. z 2019r. poz. 852).
7. Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 2137 i 2244 oraz z 2019r. poz. 730).
8. Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 1446 i 2227 oraz z 2019r.poz. 638).
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji narodowej z 30 kwietnia 2013r w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno–pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013r. poz.532).
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji narodowej z 9 sierpnia 2017r w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno–pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017r. poz.1591).
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji narodowej z 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015r. poz. 1249 z póź. zm.).
12. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich / Dz. U. 1982r. Nr 35, poz.228 z późniejszymi zmianami – tekst jednolity Dz. U. 2002r. Nr 11, poz. 109 / oraz przepisy wykonawcze z związku z ustawą/
13. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji / Dz. U. Nr 30, poz.179 z późniejszymi zmianami/.
14. Zarządzenie Nr 15/97 Komendanta Głównego Policji z dnia 16 czerwca 1997r. w sprawie form i metod działań policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich.
15. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem / Dz. U. Nr 26, poz. 226/.
16. Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy z 25 lutego 1964r. z późniejszymi zmianami.
17. 9. Ustawa o pomocy społecznej z 29 listopada 1990r. / Dz. U. 1993, Nr 13, poz.60 z późniejszymi zmianami/.
18. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 15 stycznia 2001r. w sprawie udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach./ DZ. U. 2001r. Nr 19, poz. 100).
19. Kodeks Karny, Kodeks Postępowania Karnego i Kodeks Karny Wykonawczy z dnia 6 czerwca 1997r. / Dz.U.1997, Nr 88,poz.553/.
20. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991r. z późniejszymi zmianami. Ustawa z 27 czerwca 2003r. o zmianach ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw. / Dz. U. z 2003r. Nr 137 poz. 1304/.
21. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 grudnia

22. 2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. Z 2003r. nr 6. poz.. 69)
23. Priorytety Ministra Edukacji Narodowej na rok 2019/2020
24. Statut Centrum Kształcenia Zawodowego w Bełchatowie

**ZASADY WSPÓŁPRACY
CENTRUM KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO W BEŁCHATOWIE
Z POLICJĄ i SĄDEM RODZINNYM,**

Współpracą Centrum Kształcenia Zawodowego z policją i sądem rodzinnym koordynuje Dyrektor Centrum

W ramach współpracy Centrum z policją podejmowane są następujące działania:

- spotkania Dyrekcji CKZ i nauczycieli, z zaproszonymi funkcjonariuszami policji
- spotkania tematyczne uczniów z udziałem policjantów, między innymi na temat odpowiedzialności nieletnich za popełniane czyny karalne, prawnych aspektów narkomanii, wychowania w trzeźwości, zasad bezpieczeństwa, zachowań ryzykownych oraz sposobów unikania zagrożeń,
- informowanie policji o zdarzeniach na terenie Centrum, noszących znamiona czynu karalnego, stanowiących zagrożenie dla zdrowia i życia uczniów oraz przejawach demoralizacji dzieci i młodzieży,
- udzielanie przez policję pomocy Centrum w rozwiązywaniu trudnych, mogących mieć podłoże przestępcze problemów, które zaistniały na terenie CKZ,
- wspólny udział CKZ i policji udział w lokalnych programach profilaktycznych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom oraz zapobieganiem demoralizacji i przestępczości nieletnich.

DZIAŁANIA INTERWENCYJNE

- procedury postępowania

I. W przypadku gdy uczeń nie realizuje obowiązku szkolnego lub gdy realizuje ten obowiązek niesystematycznie, Centrum podejmuje następujące działania:

1. Wychowawca w Centrum informuje wychowawcę w placówce macierzystej ucznia i dokonuje odpowiedniego wpisu w dzienniku lekcyjnym .

II. Procedura postępowania w przypadku składania skarg przez rodziców uczniów na działania pracowników Centrum.

Skarga dotycząca problemów wychowawczych.

1. Rodzice (opiekunowie prawni) zgłaszają skargę (w formie ustnej, pisemnej lub telefonicznie) do wychowawcy klasy w Centrum.
2. W przypadku braku reakcji wychowawcy, lub niezadowolenia z podjętych działań, rodzice (opiekunowie prawni) składają skargę do dyrektora Centrum.
3. Dyrektor Centrum w ciągu 7 dni, udziela pisemnej odpowiedzi na temat sposobu rozpatrzenia skargi, oraz podjętych działań. Jeżeli sytuacja wymaga dokładniejszego rozpoznania, dyrektor udziela odpowiedzi w ciągu 30 dni.
4. Od decyzji dyrektora szkoły rodzice (opiekunowie prawni) mogą się odwołać do Kuratorium Oświaty.

Skarga dotycząca problemów dydaktycznych.

1. Rodzice (opiekunowie prawni) składają skargę do nauczyciela przedmiotu.
2. W przypadku niezadowolenia z rozwiązania problemu, zgłaszają skargę (w formie ustnej, pisemnej lub telefonicznie) do dyrektora Centrum.
3. Dyrektor szkoły Centrum w ciągu 7 dni udziela pisemnej odpowiedzi na temat rozpatrzenia skargi i podjętych działań. Jeżeli sytuacja wymaga dokładniejszego rozpatrzenia, dyrektor udziela odpowiedzi w ciągu 30 dni.
4. Od decyzji dyrektora szkoły rodzice mają prawo odwołać się do Kuratorium Oświaty.

III. Procedura składania skarg przez rodziców na zachowania innych uczniów.

1. Rodzic (opiekun prawny) zwraca się najpierw z problemem do wychowawcy klasy Centrum. W razie konieczności wychowawca informuje dyrektora Centrum.
2. Gdy nie jest możliwe poinformowanie wychowawcy lub gdy rodzic (opiekun prawny) nie jest zadowolony z interwencji podjętej przez wychowawcę, może zwrócić się bezpośrednio do dyrektora Centrum.
3. Poinformowani o sprawie pracownicy pedagogiczni szkoły przeprowadzają interwencję:
  - rozmawiają z ofiarą i udzielają pomocy,
  - rozmawiają ze sprawcą,
  - powiadamiają rodziców sprawcy,
  - przeprowadzają mediacje w celu rozwiązania konfliktu,
  - w uzasadnionych przypadkach powiadamiają policję,

UWAGI: Rodzic (opiekun prawny) pokrzywdzonego ucznia nie ma prawa dokonywać samosądu. Nie wolno mu krzyczeć na domniemanego sprawcę, stosować gróźb itp. Może natomiast zgłosić sprawę na policję. W sytuacji, gdy uczeń padł ofiarą innego ucznia poza terenem szkoły i w czasie po zakończeniu zajęć lekcyjnych (gdy uczeń doznał uszczerbku na zdrowiu, lub padł ofiarą kradzieży) rodzice winni zgłosić sprawę na policję i powiadomić szkołę.

IV. Procedura postępowania w sytuacji kiedy uczeń, pali papierosy na terenie Centrum.

1. Nauczyciel zobowiązuje ucznia do zaprzestania palenia papierosów, następnie informuje wychowawcę lub dyrektora CKZ.
2. Wychowawca lub dyrektor przeprowadzają rozmowę z uczniem i informują rodziców ucznia o zdarzeniu.
3. Zastosowanie sankcji przewidzianych w statucie Centrum.

V. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń który, nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.

1. Nauczyciel przekazuje uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie wychowawcę w macierzystej placówce i dyrektora Centrum.

3. Wychowawca lub dyrektor CKZ wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację.
4. Dyrektor lub wychowawca przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności.
5. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.
6. W toku interwencji profilaktycznej dyrektor lub wychowawca może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
7. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do Centrum, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, CKZ pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji placówkę macierzystą ucznia.
8. Jeżeli zachowania świadczące o demoralizacji przejawia uczeń, który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych czy popełnienia przestępstwa, to postępowanie nauczyciela jest określone przez wewnętrzny regulamin Centrum.
9. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 KPK, Centrum jako instytucja jest obowiązana niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

VI. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie Centrum znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków.

1. Nauczyciel powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy lub dyrektora.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego.
3. Dyrektor lub nauczyciel wzywa Policję w celu stwierdzenia stanu nietrzeźwości lub odurzenia.
4. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora placówki macierzystej oraz rodziców (prawnych opiekunów), których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania dziecka z Centrum.
5. Jeżeli rodzice (prawni opiekunowie) odmówią odebrania dziecka z CKZ, o pozostawieniu ucznia w Centrum, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji – decyduje dyrektor.
6. Centrum Kształcenia Zawodowego zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu –

odmawiają przyjścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorznięcia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób.

7. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień, albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych – na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie 24 godzin). O fakcie umieszczenia policja zawiadamia rodziców (prawnych opiekunów) oraz sąd rodzinny jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.
8. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie Centrum, to Centrum ma obowiązek powiadomienia o tym policji (specjalisty ds. nieletnich) lub sądu rodzinnego.
9. Spożywanie alkoholu na terenie Centrum przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art.43 ust.1 Ustawy z dn. 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

VII. W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie Centrum substancję przypominającą wyglądem narkotyk.

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem.
2. Próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo należy znaleziona substancja.
3. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora CKZ, dyrektor (lub nauczyciel) wzywają policję.
4. Po przyjeździe policji następuje niezwłocznie przekazanie zabezpieczonej substancji i przekazanie informacji dotyczącej szczegółów zdarzenia.

VIII. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyki.

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, dyrektor) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukiwania odzieży ani teczki ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
2. Nauczyciel powiadamia dyrektora Centrum oraz rodziców (prawnych opiekunów) ucznia, rodzice wzywani są do natychmiastowego stawiennictwa.
3. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, szkoła wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel po odpowiednim zabezpieczeniu bezzwłocznie przekazuje ją wezwanej policji.

IX. Postępowanie w przypadku rozpylenia na terenie Centrum substancji zagrażającej zdrowiu i życiu osób przebywających na jej terenie. Należy w takiej sytuacji:

1. Wyprowadzić osoby przebywające w szkole poza jej teren.
2. Ustalić źródło zagrożenia.
3. Zabezpieczyć substancję, o ile jest to możliwe.
4. Wezwać odpowiednie służby: nr alarmowy – 112, straż pożarną – tel. 999, policję – tel. 997 oraz w razie konieczności pogotowie ratunkowe – tel. 998

X. Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa.

1. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora Centrum.
2. Ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
3. Przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi lub wychowawcy w CKZ pod opiekę.
4. Powiadomienie rodziców ucznia – sprawcy.

5. Niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała), lub sprawca nie jest uczniem Centrum i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
6. Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa, lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozbój na terenie Centrum używa noża i uciekając porzuca go, lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).

XI. Postępowanie wobec ucznia , który stał się ofiarą czynu karalnego.

1. Udzielenie pierwszej pomocy, bądź zapewnienie jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza, w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń.
2. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora Centrum.
3. Powiadomienie rodziców ucznia.
4. Niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

XII. Postępowanie w przypadku utraty mienia przez ucznia

1. W przypadku utraty przedmiotu będącego własnością danego ucznia, np. przyboru szkolnego, sprawą zajmuje się wychowawca klasy lub nauczyciel, pod którego opieką znajdują się uczniowie.
2. Podejmuje próbę odzyskania danego przedmiotu, proponuje by ewentualny znalazca, zwrócił odnaleziony przedmiot.
3. Wysłuchuje uczniów, którzy wiedzą coś na temat zdarzenia, wysłuchuje osobę poszkodowaną.
4. Może w obecności innego nauczyciela czy dyrektora poprosić uczniów aby (dobrowolnie) wyjęli wszystko ze swoich toreb i kieszeni. Nie wolno przeszukiwać uczniów.
5. Gdy w wyniku ustaleń zaistnieje przypuszczenie, że uczeń padło ofiarą kradzieży, nauczyciel informuje o zdarzeniu dyrektora, rodziców i sporządza notatkę (stosuje procedurę nr X).

UWAGA: Punkt 4 i 5 mogą być realizowane w odwrotnej kolejności - zależy to od sytuacji. Punkt 4 może zostać pominięty.

XIII. Procedura postępowania w sytuacji gdy zajdzie konieczność przesłuchania lub rozpytania nieletniego ucznia przez policję na terenie Centrum.

1. Uczeń może być przesłuchany lub rozpytany na terenie Centrum w obecności rodziców (opiekunów prawnych), pedagoga szkolnego z macierzystej placówki (ewentualnie wychowawcy klasy, przedstawiciela Komitetu Ochrony Praw Dziecka, psychologa). Osoby te czuwają nad tym, by uczeń miał swobodę wypowiedzenia się.
2. Przesłuchanie może odbyć się na terenie Centrum lub komisariatu. W tym ostatnim przypadku policja jest zobowiązana zawieźć ucznia w obecności w/w osób i przywieźć z powrotem do Centrum.
3. Po przesłuchaniu dziecka w charakterze świadka lub sprawcy policja sporządza protokół. Jeżeli protokół nie zostaje sporządzony czynności policji określamy rozpytaniem (z czego policja sporządza notatkę). O fakcie rozpytania czy przesłuchania ucznia nauczyciel lub wychowawca w centrum sporządza notatkę służbową.
4. O przesłuchaniu ucznia policja powiadamia rodziców (opiekunów prawnych).

XIV. W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów.

1. Zapewnić bezpieczeństwo osobom przebywającym na terenie Centrum.
2. Uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów.
3. Wezwać policję – tel.997 lub 112

XV. W przypadku konieczności udzielenia uczniowi pierwszej pomocy i pomocy medycznej na terenie Centrum.

1. Nauczyciel udziela uczniowi pierwszej pomocy.
2. Informują dyrektora Centrum.
3. Informują telefonicznie rodziców (opiekunów prawnych) i wzywają ich do Centrum.
4. W przypadku, kiedy rodzice (opiekunowie prawni) nie mogą przyjść po ucznia, a stan zdrowia dziecka na to pozwala, nauczyciel, wychowawca w CKZ czy inny pracownik Centrum (najlepiej dwie osoby) udają się z uczniem do lekarza na SOR.
5. W sytuacji kiedy stan ucznia uniemożliwia pójście do lekarza należy wezwać pogotowie ratunkowe.
6. Gdy konieczne jest odwiezienie ucznia karetką do szpitala,

a rodzic (opiekun prawny) nie dotarł do Centrum, powinien jechać z uczniem nauczyciel, pod warunkiem powiadomienia o tym fakcie telefonicznie rodziców (opiekunowie prawni) ucznia lub sądu rodzinnego, lub policji.

XVI. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia o przemoc domową (znęcanie fizyczne i psychiczne nad dzieckiem).

1. Nauczyciel powiadamia o swoich przypuszczeniach dyrektora Centrum i wychowawcę w placówce macierzystej ucznia.
2. Dyrektor i wychowawca powiadamiają policję lub sąd rodzinny.

XVII. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia o wykorzystywanie seksualne nieletniego.

1. Nauczyciel powiadamia dyrektora Centrum.
2. Dyrektor powiadamia dyrekcję placówki macierzystej ucznia.

XVIII. Procedura postępowania w sytuacji, gdy nauczyciel zaobserwuje ślady pobicia na ciele ucznia i gdy zachodzi podejrzenie, że sprawcą jest rodzic.

1. Nauczyciel, gdy zachodzi taka potrzeba, udziela uczniowi pierwszej pomocy.
2. Nauczyciel informuje dyrektora Centrum.
3. Dyrektor wzywa policję lub informuje sąd rodzinny.

Uwaga: Gdy zachodzi taka potrzeba należy wezwać pogotowie ratunkowe. W sytuacjach wątpliwych, gdy ślady są niewielkie i gdy pochodzenie śladów nie jest jednoznaczne (np. uczeń nie udziela nam odpowiedzi na ten temat) dopuszcza się wezwanie rodziców na rozmowę.

Gdy uczeń stał się ofiarą przemocy ze strony innych osób niż rodzice (np. rówieśników), lub gdy uległ wypadkowi i gdy zdarzenie to miało miejsce po zakończeniu zajęć lekcyjnych - sąd rodzinny może zobowiązać rodziców do odpowiedzialnego nadzoru nad spędzaniem czasu wolnego dziecka.

XIX. Procedura postępowania w sytuacji, gdy zachodzi przypuszczenie zaniedbań opiekuńczych rodziców (opiekunów prawnych) wobec ucznia.

1. Wychowawca informuje o swoich przypuszczeniach wychowawcę w placówce macierzystej ucznia i dyrektora Centrum.

Uwaga: Zaniedbaniem opiekuńczym jest też między innymi zaniedbywanie przez rodziców (opiekunów prawnych) stanu zdrowia dziecka.

XX. Procedura postępowania w sytuacji gdy po dziecko do Centrum zgłosi się rodzic (opiekun prawny) będący w stanie wskazującym na spożycie alkoholu.

Uwaga: Nietrzeźwemu rodzicowi (opiekunowi prawnemu) nie wydaje się ucznia z Centrum.

1. Nauczyciel podejmuje próbę kontaktu telefonicznego z drugim rodzicem czy opiekunem ucznia .
2. Gdy próba nie powiedzie się, nauczyciel prosi policję o to, by sprawdziła, czy w domu jest trzeźwy opiekun.
3. Można zaprowadzić ucznia do domu (dwie osoby), dziecko można pozostawić w domu tylko pod opieką drugiego (trzeźwego) rodzica. O zdarzeniu należy powiadomić policję.
4. Gdy zachowanie rodzica (opiekuna prawnego) zagraża bezpieczeństwu ucznia Centrum wzywa policję / policja decyduje o dalszym postępowaniu/.
5. Jeżeli sytuacja powtarza się, CKZ zwraca się do placówki macierzystej ucznia z prośbą o wgląd w sytuację wychowawczą w rodzinie ucznia.

XXI. Procedura postępowania w sytuacji gdy uczeń poinformuje nauczyciela o tym, że boi się iść po lekcjach do domu.

1. Nauczyciel pyta ucznia o powód jego obaw.
2. Gdy uczeń obawia się iść do domu z tego powodu, że np. starsi uczniowie, grozili mu pobiciem – nauczyciel informuje dyrektora CKZ oraz kontaktuje się z rodzicami (opiekunami prawnymi) ucznia i prosi by odebrali ucznia z Centrum. W sytuacji gdy nie jest to możliwe, nauczyciel powinien zapewnić uczniowi bezpieczny powrót do domu (odprowadzić, poprosić innego pracownika Centrum), gdy zajdzie taka potrzeba, należy wezwać policję.

3. Gdy uczeń podaje, że boi się wracać do domu z powodu zachowania rodziców (opiekunów prawnych) (zagrożenie przemocą domową), nauczyciel zgłasza to dyrektorowi Centrum, który wzywa policję i prosi o interwencję. Należy rzetelnie ocenić sytuację. W niektórych przypadkach można ograniczyć się do wezwania rodziców do Centrum na rozmowę
4. Należy o tym zawiadomić wychowawcę z placówki macierzystej i wnioskować o wgląd w sytuację wychowawczą rodziny.

Uwaga: Gdy dotyczy to ucznia, który ma ukończone 13 lat, informujemy ucznia, że możemy wezwać policję, ale to uczeń będzie rozmawiał z policją i podawał powód wezwania.

XXII. Wydawanie opinii o uczniu udzielanie informacji na temat ucznia.

1. MOPS, PPP i Komitetu Ochrony Praw Dziecka.
2. Gdy rodzic (opiekun prawny) wyrazi zgodę na badania psychologiczne lub pedagogiczne dziecka, Centrum wydaje opinię o sytuacji dydaktycznej, opiekuńczej, społecznej ucznia .
3. Nie można wydać opinii dziadkom ucznia, chyba, że są rodziną zastępczą (dopuszcza się możliwość wydania opinii dziadkom, gdy rodzice wyrażą na to zgodę) .
4. Opinia może dotyczyć tylko sytuacji szkolnej dziecka i kontaktów rodziców ze szkołą, diagnozy środowiska rodzinnego ucznia o ile jest taka przeprowadzona.
5. Centrum ma obowiązek wydania opinii o uczniu na polecenie sądu, policji, prokuratury, informację o uczniu i o współpracy z jego rodzicami (opiekunami prawnymi) do Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej.
6. Informacji o uczniu Centrum udziela rodzicom i prawnym opiekunom. Można też udzielić informacji dziadkom ucznia, gdy za aprobatą rodziców utrzymują kontakt z CKZ. Jeżeli rodzice nie zastrzegą w formie pisemnej lub ustnej, że nie należy udzielać informacji dziadkom ucznia, informacje te będą udzielane.

XXIII. Kontakty z rodzicami (opiekunami prawnymi) uczniów .

1. Zgodnie z Kodeksem Rodzinnym i Opiekuńczym rodzic (opiekun prawny) odpowiada za dziecko i ma obowiązek kontaktowania się z Centrum.
2. Rodzice (opiekunowie prawni) kontaktują się z wychowawcą klasy, a gdy zajdzie taka potrzeba z nauczycielami przedmiotowymi i dyrektorem.
3. Wychowawca klasy i dyrektor Centrum mogą wezwać rodziców (opiekunów prawnych) do osobistego stawienia się. Wezwanie powinno być wystosowane w formie listu poleconego. Dopuszcza się też rozmowę telefoniczną, z czego powinna być sporządzona notatka. Gdy rodzice (opiekunowie prawni) nie zgłaszają się do Centrum, lub zajdą inne okoliczności, wychowawca informuje wychowawcę w placówce macierzystej ucznia.
4. Gdy rodzice (opiekunowie prawni) nie utrzymują kontaktu z Centrum, a uczeń ma problemy dydaktyczne, sprawia problemy wychowawcze lub gdy widoczne są objawy zaniedbywania ucznia ze strony rodziców (opiekunów prawnych), Centrum zwraca się do placówki macierzystej ucznia z prośbą o wgląd w sytuację wychowawczą w rodzinie ucznia.

XXIV. Procedura postępowania nauczyciela, gdy uczeń jest ofiarą przemocy w szkole.

1. Nauczyciel słownie i stanowczo reaguje na zachowanie przemocowe wobec ucznia, doprowadza do przerwania incydentu, rozdziela i odizolowuje sprawcę i ofiarę.
2. Zgłasza przypadek do wychowawcy lub dyrektorowi oraz sporządzenia notatkę o zdarzeniu.
3. Rozmawia ze sprawcą i ofiarą zajścia w formie konfrontacji z osobami bezpośrednio uczestniczącymi w zdarzeniu i wspólne dochodzącymi do rozwiązania konfliktu lub prowadzi rozmowy oddzielnie z ofiarą i sprawcą w celu uniknięcia konfrontacji ze sobą ucznia-ofiary i ucznia-sprawcy, aby chronić ucznia poszkodowanego.
4. Informuje rodziców (opiekunów prawnych) pokrzywdzonego ucznia o zdarzeniu, poucza ich o możliwości złożenia zawiadomienia w odpowiedniej jednostce policji.
5. Jeśli doszło do drastycznego naruszenia godności ucznia lub zachodzi podejrzenie popełnienia czynu karalnego, informuje o tym jednostkę policji.

6. Nauczyciel zawsze powinien stawać po stronie ucznia pokrzywdzonego, które musi mieć w kimś oparcie, nawet jeśli koledzy mają do niego zastrzeżenia (trzeba pamiętać, że to ono jest ofiarą a nie sprawcą). Podczas rozmów z uczniem, który jest ofiarą przemocy należy unikać: przypisywania uczniowi winy za zaistniałą sytuację, bagatelizowania problemu ucznia, dawania dobrych rad.

XXV. Procedura postępowania nauczyciela, gdy uczeń jest sprawcą przemocy w Centrum.

1. Nauczyciel stanowczo reaguje na agresywne zachowanie, doprowadza do jego przerwania, rozdziela i odizolowuje sprawcę i ofiarę. W uzasadnionych sytuacjach spisuje zeznania uczniów–świadków, które mogą być pomocne w przekazaniu rodzicom (opiekunom prawnym) sprawozdania o udziale ich dziecka w krzywdzeniu kolegów.
2. Zgłasza przypadek do wychowawcy, dyrektora.
3. Wzywa rodziców (opiekunów prawnych) ucznia–sprawcy przemocy, informuje ich o możliwych konsekwencjach prawnych oraz wynikających z regulaminu Centrum.
4. Wychowawca udziela uczniowi upomnienia. Nauczyciel lub wychowawca odnotowują zajście w dzienniku.
5. Jeśli pojedyncze uwagi i upomnienia nie dają efektu, a uczeń jest wciąż agresywny i stosuje przemoc, należy podjąć cykliczne rozmowy z uczniem oraz obserwację zachowania ucznia przez nauczycieli uczących, odnotowywać spostrzeżenia w dzienniku. Należy zaproponować rodzicom (opiekunom prawnym) ucznia korzystanie ze specjalistycznej pomocy oraz poinformować o możliwości powiadomienia Sądu Rodzinnego.
6. W sytuacji braku zainteresowania ze strony rodziców (opiekunów prawnych) należy powiadomić Sąd Rodzinny.
7. Pozytywne zachowania ucznia powinny być nagradzane (zauważać, doceniać, chwalić).
8. Gdy ma miejsce zdarzenie o szczególnie drastycznym przebiegu (bójka, rozbój, uszkodzenie ciała) wychowawca informuje dyrektora. Dyrektor Centrum wzywa do szkoły rodziców (opiekunów prawnych) i powiadamia policję.

XXVI. Procedura postępowania w sytuacji kiedy nauczyciel jest ofiarą przemocy (znieważenie nauczyciela, upokorzenie).

1. Nauczyciel, który jest ofiarą przemocy ze strony uczniów, nie powinien ukrywać tego faktu. Powinien natomiast ujawnić zdarzenie, zanim wróci na lekcje do tej samej klasy.
2. Pokrzywdzony nauczyciel rozmawia z innymi nauczycielami i dyrekcją o zaistniałym zdarzeniu związanym z agresją uczniów.
3. Dyrektor szkoły razem z nauczycielem rozmawia z każdym sprawcą przemocy. Każdy uczeń ponosi indywidualną odpowiedzialność za swoje czyny.
4. Dyrektor wzywa rodziców (opiekunów prawnych) uczniów i informuje ich o zdarzeniu.
5. Sprawcy zostają pociągnięci do odpowiedzialności zgodnie z obowiązującymi w Centrum regułami.
6. Jeśli została naruszona godność nauczyciela i zachodzi podejrzenie, że zostało złamane prawo, nauczyciel powiadamia dyrektora Centrum i policję.

XXVII. Procedura postępowania nauczyciela, gdy uczeń uniemożliwia prowadzenie zajęć.

1. Nauczyciel reaguje słownie i stanowczo, informuje ucznia o łamaniu przez niego regulaminu Centrum i wynikających stąd konsekwencjach.
2. Informuje wychowawcę klasy i dyrektora Centrum o zaistniałej sytuacji.
3. Telefonicznie wzywa rodziców i rozmawia nt. trudności dziecka oraz ewentualnej możliwości pomocy, a także o konsekwencjach wynikających z regulaminu Centrum.
4. Sporządza notatkę z przebiegu zdarzenia.
5. W dalszym ciągu obserwuje zachowanie ucznia pod kątem symptomów zagrażających bezpieczeństwu nauczyciela, jego samego oraz innych osób (autoagresja, mówienie o samobójstwie, wyrażanie gróźb pod adresem kolegów i nauczycieli, stosowanie przemocy za pomocą elektronicznych środków przekazu, kontakt z pornografią, posiadanie niebezpiecznych narzędzi, środków pirotechnicznych, itp.)

UWAGI KOŃCOWE

- ❖ Obowiązek szkolny obejmuje dzieci i młodzież od 6 do 18 roku życia.
- ❖ Centrum odpowiada za zdrowie i bezpieczeństwo ucznia od czasu rozpoczęcia do czasu ukończenia przez niego lekcji zgodnie z planem zajęć lekcyjnych.
- ❖ Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – w Polsce karalne jest:
  - posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych
  - wprowadzanie do obrotu środków odurzających
  - udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia
  - wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.
- ❖ Każde z wymienionych zachowań jest **czynem karalnym** w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, **który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat**. Jeśli natomiast sprawcą jest dziecko do 13 roku życia, za jego poczynania odpowiadają rodzice (czyny popełnione przez dziecko do 13 r. ż. mogą być przejawem demoralizacji).
- ❖ Z **przestępstwem** mamy do czynienia jeżeli któryś z wymienionych czynów popełni uczeń, **po ukończeniu 17 lat**. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks postępowania karnego.
- ❖ Zabór mienia na kwotę do 525 zł. stanowi wykroczenie (ale też czyn karalny). Zabór mienia na kwotę powyżej 525 zł. to przestępstwo. Od 17 listopada 2019r będzie to 500zł.
- ❖ W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia prokuratora lub policję (art. 4 Upn i art. 304 KpK).
- ❖ We wszystkich procedurach, gdy mowa jest o rodzicach ucznia, to samo dotyczy jego prawnych opiekunów.
- ❖ Gdy na terenie szkoły nie ma wychowawcy klasy lub dyrektora niezbędne działania interwencyjne w ich zastępstwie podejmuje nauczyciel.